

УДК 159.9

Онищук С., Курій О. – ст. гр. БП-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБЛИВОСТЕЙ ПСИХІКИ ПОТЕНЦІЙНОГО ЕМІГРАНТА

Науковий керівник: канд. психол. наук., доц. Кухарська В.Б.

Станом на сьогоднішній день близько 4.5 мільйони трудових мігрантів з України перебувають за кордоном, з яких 1.7 мільйона: в країнах Європейського Союзу. При цьому правовий статус українських мігрантів дуже непевний: 60-70% не мають дозволу на проживання або працевлаштування. За даними Міжнародної організації міграції близько 15 тисяч українок зазнають сексуальної експлуатації за кордоном, а понад 100 тисяч осіб перебуває в трудовому рабстві. Багато з них були завербовані для заповнення непрестижних у країнах ЄС вакансій. Зазвичай причини міграції поділяються на політичні, економічні, соціальні чи трудові, сімейні, побутові та релігійні. Крім того, від'їзди може бути постійними чи сезонними, добровільними або примусовими.

Більшість людей, які покинули Україну за останні два десятиріччя, мотивують це не політичними мотивами, страхом репресій, чи пошуками духовної свободи, а здебільшого економічними, суто життєвими причинами, у пошуках вищої оплати праці, нових можливостей для започаткування підприємницької діяльності після повернення в Україну.

Ситуація еміграції є не тільки нелегкою, її можна назвати екстремальною для осіб будь-якого віку, оскільки вона вимагає психологічної готовності до життя в зовсім інших, повністю нових умовах. У результаті проведення моніторингів у країнах з великою кількістю українців-емігрантів (до уваги бралась індивідуальна специфіка кожного емігранта) виділено деякі загальні особливості ситуації еміграції, з якими людина стикається при в'їзді і проживанні в зарубіжній країні.

Ці зміни можна згрупувати наступним чином: 1. змінюється або просто зникає колишня ситуація життя людини, в яку вона психологічно «вросла»; 2. розгортається зовсім нова, невідома людині соціальна ситуація, насичена безліччю проблем; 3. зміни способу життя диктують необхідність зміни образу світу.

Подібні дослідження, проведені серед наших співвітчизників, які переїхали до Америки, Канади, Греції, Чехії, Італії засвідчують що люди як особистості, як індивідуальності чи суб'єкти діяльності не лише зазнають незначних змін. У цих людей з їхніми генетичними та набутими вміннями, навиками, властивостями у поведінці, що сформувались у знайомому середовищі, при потрапленні в інше, іноді цілком протилежне до звичного оточення, можуть відбуватись значні деформації психіки.

Дослідження, проведені Міністерством праці та соціальної політики показують, що Україна страждає від кризи набагато більше, ніж країни, де працюють нині заробітчани. Тому обіцяної хвилі повернення мігрантів до України нема і, скоріш за все, не буде. Для такого очікуваного повернення наших земляків поки що немає жодних підстав не тому, що заробітчанами добре за кордоном, а тому, що в Україні ситуація ще гірша. Отже, перед керівництвом нашої держави стоїть питання щодо розробки нової міграційної політики, яка була б спрямована на зменшення еміграційних потоків населення та на захист мігрантів за межами країни.